

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken

Goois Nestkastonderzoek in 2018

Dick A. Jonkers

Door het controleren van 1494 nestkasten in 29 verschillende terreinen, met een ploeg van 28 controleurs, heeft de Vogelwerkgroep opnieuw een waardevolle bijdrage geleverd aan het nestkastonderzoek in Nederland. Daar zijn de professionele ecologen van het Nederlands Oecologisch Instituut (NIOO) in Wageningen heel blij mee. We behoren namelijk tot de weinige groepen, die evenals zij, dit onderzoek al vele decennia onafgebroken uitvoeren.

Een kijkje in de keuken. De bezetting in veel gebieden viel wat lager uit dan in voorgaande jaren. In twee ervan (Nieuwenoord en Drakenburg), in de regel goed bezet, was dit opmerkelijk bij het aantal broedsels van de bonte vliegenvanger en de boomklever. Elders in ons land is er een toename van boomklevers die wordt toegeschreven aan het ouder worden van de bossen. In onze regio komt waarschijnlijk in oudere bossen, zoals de hier boven onderzochte terreinen, meer natuurlijke nestgelegenheden beschikbaar, die wordt geprefereerd. In jongere bossen in het Gooi met daarin ook nestkasten en nog maar weinig natuurlijke broedgelegenheden, broeden nu eveneens meer boomklevers.

Het jaar 2018 was een goed broedseizoen voor de koolmees met grote legfels met soms elf of twaalf jongen. De vele aanwezige processierupsen droegen daar in belangrijke mate aan bij. Het was fijn om te kunnen vaststellen dat er een toename was van het aantal

Grote bonte specht

Hans Hover

broedgevallen van de gekraagde roodstaart en de grote bonte specht. De zwarte mezen hadden een goed jaar met legfels in diverse gebieden. Deze soort heeft het moeilijk en wordt op de Rode Lijst vermeld als gevoelig. Voor de bosuil was het een rampjaar. Van de zeven legfels waren er slechts drie die succes hadden.

Van vier terreinen zijn geen gegevens ontvangen. Dat is heel jammer, want de continuïteit van het onderzoek wordt hierdoor in gevaar gebracht. Voor Flevorama en het Smithuysbos zijn we op zoek naar nieuwe controleurs. Wie wil ons helpen om de nestkasten daar te gaan controleren? Voor opleiding en begeleiding wordt gezorgd. Wacht niet en ga meewerken aan dit interessante onderzoek, dat ook nog goed is voor de gezondheid. Bel voor informatie de coördinator Ronald Beskers (035-5837341). Aanmeldingen kunnen ook naar

Doen!

Het rapport kunt u inzien op de website: onder de rubriek 'Rapporten'

Beskers, R. E. (samenstelling) 2018. Goois Nestkastonderzoek. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Jaarverslag 2018. Hilversum. Uitgave nr. 271, 36 pagina's.

Weidevogel- bescherming in het westelijke Eemgebied in 2018

Dick A. Jonkers

In 2018 hebben 30 boeren en 34 weidevogelbeschermers er samen op 584 hectare voor gezorgd, dat de nesten en jonge vogels werden ontzien tijdens de uiteenlopende werkzaamheden en de activiteiten van weidend vee. In totaal zijn 294 legfels van tien soorten aangetroffen, waarvan er 217 uitkwamen. Hiervan behoorden er drie tot de eendensoorten:

bergeend (2 legsels), kuifeend (1) en slobeend (2). Verder bontbekplevier (6), gele kwikstaart (2), en graspieper (1). De talrijkste soort was de kievit met 161 legsels. Hiervan zijn er 52 gepreedeerd door vogels, waaronder meeuw/kraai (36), bunzing (11) onbekend (11) vos (2) en overige dieren (5). Bij de kieviten gebeurde dit vooral op maïspcelen. De predatie bij de grutto, waarvan het aantal legsels 70 bedroeg, kwam uit op 11 broedsels die verloren gingen. De bekende veroorzakers waren hier meeuw/kraai (2), bunzing (1) en vos (7). De derde talrijke steltloper was de

tureluur (25 legsels). Hiervan was er predatie door bunzing (2) en meeuw/kraai (1). Blijft nog over de scholekster (24 legsels). Bij deze soort gingen twee broedsels verloren door activiteiten van een bunzing. Een belangrijke conclusie is, dat het slecht gaat met de kievit, een uitspraak die berust op de resultaten van vele decennia weidevogelbescherming. De weidevogelbeschermingsgroep is een eigentijdse organisatie, die samen met de deelnemend agrariërs tal van initiatieven ontplooit. Zo worden er bijvoorbeeld percelen plas-dras gezet en pompen met zonnecollectoren geplaatst. Ook is een

drone in gebruik, die onder andere is ingezet voor het monitoren van velduilnesten en het volgen van hun kuikens. Maar er zijn tal van andere mogelijkheden voor andere vormen van onderzoek bij weidevogels. De gedigitaliseerde versie van het rapport is te raadplegen op de website van de Vogelwerkgroep.

Bieshaar, G. & G.-J. van Loenen, 2018. Weidevogelbescherming in het westelijke Eemgebied in 2018. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 272, 13 pagina's.

Vogelopvangcentrum Midden-Nederland helpt vogels in nood

Dick A. Jonkers

Aan de Burgemeester J. Visserlaan in Naarden bevindt zich, verscholen in het groen, aan de rand van de Karnemelksloot het Vogelhospitaal van het Vogelopvangcentrum Midden-Nederland. De oorsprong daarvan ligt in 1957 toen Barend van Ingen beheerder werd van het Vogelasiel Naarden. De opvang bevond zich in zijn achtertuin. Inmiddels zijn we zestig jaar verder en is er heel veel veranderd. Tijd dus voor een update. Hiervoor heeft een interview plaatsgevonden met Kees Tegelberg, waarnemend voorzitter en Erik Bruinning, de huidige beheerder.

Kees Tegelberg en Erik Bruinning

Waarom is er een Vogelhospitaal?

Kees: Het Vogelhospitaal heeft tot doel de in het wild levende inheemse vogels in het verzorgingsgebied op te vangen, te

verzorgen en te revalideren. Het areaal dat bestreken wordt omvat de provincie Flevoland en de Gooi- en Vechtstreek. Het gaat vaak om soorten met verwondingen, die van diverse aard kunnen zijn. Herstelde niet gedomesticeerde vogels worden weer uitgezet. Voorwaarde hierbij is, dat een zelfstandig leven in de natuur haalbaar wordt geacht voor de vogel. Het Vogelhospitaal is in de loop der jaren uitgegroeid tot een professionele organisatie. Het wordt gerund door een operationeel team, dat geleid wordt door de beheerder. Jaarlijks worden meer dan 5500 vogels opgevangen, waarvan de meeste weer vrijgelaten kunnen worden. Het aantal vogels dat wordt opgevangen

Figuur 1. Het officiële verzorgingsgebied.

groeit nog steeds.

Als opmerking wordt door Erik toegevoegd, dat het gebied waaruit vogels naar het Vogelhospitaal worden gebracht zich voortdurend uitbreidt. Zo komen tegenwoordig ook vogels binnen uit Harderwijk, de Gelderse Vallei, en Ede/Wageningen. De oorzaak daarvan is een tekort aan locaties waar de vogels in die omgeving kunnen worden opgevangen.

Hoe is alles wettelijk geregeld?

Kees: Wilde vogels vallen onder de Wet Natuurbescherming. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Regionale Uitvoeringsdienst van de provincie Noord-Holland) is er verantwoordelijk voor, dat de hierin opgenomen bepalingen worden nageleefd. Wij hebben een ontheffing voor het houden van (lees: onder zich hebben) wilde vogels. Dit houdt in, dat we een ministerieel erkende vogelopvang zijn. Iedere vijf jaar worden wij getoetst, om na te gaan, of er nog wordt voldaan aan het gestelde kwaliteitsprotocol van het Ministerie van Economische Zaken.